

Open brief aan het Zorginstituut

Afzenders
Peter C. Groot
Jim van Os
Pauline Dinkelberg,
Myriam vd Lagemaat
Eddy Hekman
Lieuwkje Hekman
Inge Bisschops
Daniël Meijer
Ewout Kattouw
Harry Leurink

Drs. Mark Janssen
Voorzitter Zorginstituut Nederland
Postbus 320
1110 AH Diemen
(Aangetekend en per e-mail naar bestuurzinl@zinl.nl)

Datum: 23 juni 2025

Onderwerp: **Verzoek om onjuiste informatie te corrigeren die gevaar kan opleveren bij afbouw van antidepressiva**

Geachte heer Janssen,

Op de website van het Zorginstituut wordt momenteel de volgende uitspraak gedaan over het afbouwen van antidepressiva:

- *Bij de meeste patiënten gaat het afbouwen van antidepressiva goed. Ze hebben geen of weinig onttrekkingsverschijnselen. En eventuele onttrekkingsverschijnselen zijn licht en duren kort*¹

Deze uitspraak geeft helaas een te rooskleurig en onjuist beeld van de risico's bij het afbouwen van antidepressiva. Uit een Amsterdams wetenschappelijk onderzoek, dat meer dan tien jaar geleden zorgvuldig is uitgevoerd en in 2017 en 2018 werd gepubliceerd², blijkt het tegendeel. In dit onderzoek werden antidepressiva afgebouwd volgens schema's die *geleidelijker* waren dan afbouwschema's die in de huidige *Richtlijn Depressie* worden aanbevolen.³

In tegenstelling tot de geruststellende boodschap van het Zorginstituut, bleek in dit onderzoek dat het afbouwen voor de meeste deelnemers helemaal niet goed verliep: zij kregen heel veel last van onttrekkingsverschijnselen en/of terugval. De onttrekkingsverschijnselen waren helemaal niet licht, duurden helemaal niet kort en gingen helemaal niet vanzelf over. Bij liefst 72% van de deelnemers leidde het afbouwen tot een duidelijke verslechtering van hun situatie. Er was in het onderzoek zelfs een suïcide, waarvan de onderzoekers niet konden uitsluiten dat die mogelijk verband hield met deelname aan hun onderzoek. Om ethische redenen werd het onderzoek voortijdig stopgezet, toen nog maar 87 van de beoogde 218 deelnemers hun antidepressivum hadden afgebouwd.

Omdat de afbouwschema's in de richtlijn nog sneller zijn dan de schema's die in dit Amsterdamse onderzoek werden gebruikt, moeten mensen die volgens de richtlijn gaan afbouwen erop rekenen dat ze dan een nog grotere kans op verslechtering zullen hebben.

¹ Zorginstituut: 'Afbouw van antidepressiva'. 15 april 2021. <http://bit.ly/44maVLI> (website bezocht 19/06/2025)

² Scholten 2017, PhD-Thesis, Chapter5, <http://bit.ly/4k7YGaA>; Scholten et al. 2018 <https://doi.org/10.1159/000489498>;

³ De afbouwschema's staan in Tabel 2 en 3 van het Multidisciplinair Document 'Afbouwen SSRI's & SNRI's'. www.bit.ly/44H98Pr

Een toelichting op dit onderzoek en de implicaties voor de huidige praktijk is te vinden in het blog: *'Richtlijn Depressie brengt patiënten in gevaar bij afbouw antidepressiva – oproep aan IGJ om in te grijpen'*⁴, en in twee brieven aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)⁵. In deze brieven roepen we de Inspectie op om te zorgen voor veilige zorg bij stoppen met en afbouw van antidepressiva, die door de onveilige adviezen in de Richtlijn Depressie nu ontbreekt.

De reden waarom wij ons al jarenlang grote zorgen maken over de problemen bij het afbouwen van antidepressiva — en ook van andere psychofarmaca — én onze motivatie voor deze oproep aan IGJ, hebben wij uiteengezet in onze eerste brief aan de inspectie.

De huidige informatie op de website van het Zorginstituut kan mensen misleiden. Wie hierop vertrouwt, kan besluiten een antidepressivum af te gaan bouwen op een wijze die niet verantwoord is en zelfs risico's voor hun eigen gezondheid met zich mee kan brengen. Dit kan niet de bedoeling zijn van het Zorginstituut, dat zich inzet voor goede en betaalbare zorg, en ook voor veilige zorg.

We verzoeken het Zorginstituut daarom om de geciteerde tekst te corrigeren, en om ervoor te zorgen dat mensen die haar website raadplegen juist en volledig worden geïnformeerd over uit wetenschappelijk onderzoek bekende risico's die er zijn bij afbouwen van antidepressiva.

We zien uit naar uw reactie en zijn graag bereid om nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Peter C. Groot
Jim van Os
Pauline Dinkelberg
Myriam van de Lagemaat
Eddy Hekman
Lieuwkje Hekman
Inge Bisschops
Daniël Meijer
Ewout Kattouw
Harry Leurink

Adresgegevens en ondertekening op de bladzijde(s) hierna.

⁴ P.C. Groot. *Richtlijn Depressie brengt patiënten in gevaar bij afbouw antidepressiva — oproep aan IGJ om in te grijpen*. Mad in the Netherlands, 15 juni 2025. <https://madinthenetherlands.org/richtlijn-depressie-brengt-patienten-in-gevaar-bij-afbouw-antidepressiva/>

⁵ 16 april: *Oproep tot urgent ingrijpen door IGJ: Richtlijn Depressie belemmert huisartsen en psychiaters bij afbouw antidepressiva en leidt tot onveilige en risicovolle zorg voor patiënten*. www.bit.ly/3EKeyBy; 14 juni: *Herhaalde oproep aan IGJ om te zorgen voor veilige zorg bij afbouw van medicijnen zoals antidepressiva*. www.bit.ly/4jNBYEk